

(Cutare), struț de aur,
O-o rămas oile-n staul.
Oile cele bălăi
Te cată plângând pe văi,
Oile cele cornute
Te cată plângând pe munte.

Colectia MARIA CHIȘ, Săliștea de Sus.
De la Maria Iuga Gâjanca, 89 ani, 1984.

Alte bocete

(se cântă în grup sau individual)

La bunică

1306

Vai de mine, tu moșică,
Eu te cânt din inimucă
Că mi-ai fost ca și-o mămucă,
M-ai crescut, m-ai lengănat
Și pe brață m-ai purtat
Sie-ț sufletu iertat.
Rău mă doare inima
Că nu-ț pot împrumuta
Moșică, buneța ta.
Numa-atâta-ț pot fa' eu:
M-oi ruga lui Dumnezeu
Să-ț ierte sufletu tău,
Cât oi trăi pe pământ
M-oi ruga la Domnu Sfânt
Să te ierte de-ai greșit.

Colectia MARIA CHIȘ, Săliștea de Sus.
De la Maria Iuga Gâjanca, 89 ani, 1984.

După soț

1307

Țucu-mi-te, omu meu,
Cu drag mi te-aș aștepta;
Ei și țucu-ț hainile tale
Nu s-or mai usca la soare,
Numa-n pământ la răcoare,
Nu s-or mai usca la vânt
Numa-or putrăzi-n pământ.
Țucu-mi-te, soțu meu,
Spune-mi o zî aleasă
Pe când să te-aștept acasă
Că bine m-oi pregăti
Că știu căm vin ospători,
Ospătoi din ceie lume
De unde nu vine nime.

Colectia PETRICĂ SCĂUNAȘU, Ciuta
De la Floare Ghit, 74 ani, 1974

1308

Vai de mine, măi (cutare),
Nu te-o durut inima
Tânără a mă lăsa,
Tânără să văduvesc,
Doi coptii micuți să cresc.
Vai de mine, greu mi-a si
În lume cât oi trăi
Tânără să văduvesc,

Dintr-o dată, din susul drumului, cam din dreptul casei Găborenilor a apărut venind în galop, un cal alb. Aburii scoși pe nări păreau scânteii, flăcări...
De abia am avut timp să fac un pas spre dreapta, să mă feresc din calea calului năzdrăvan, care a trecut pe lângă mine ca un fulger. L-am urmărit cu privirea până la Pod, unde s-a oprit pentru o secundă, două ...

Dar s-a întors și, în galop, sărind din copite scânteii, iar din nări alte fuioare de scânteii, galbene verzui, a pornit în sus spre drum... Eu, cu pași grăbiți, mai pe marginea drumului, mă apropiu de tata... întrebându-mă cum a trecut calul pe lângă mine ca fulgerul... L-am urmărit din când în când, cu privirea... Nu pot să-mi dau seama dacă era calul însemnat sau nu... Arunc privirea în sus, pe drum și văd calul cum din dreapta casei Găborenilor se întoarce și parcă mai puternic pornește pe drum în jos învăluit în cercul de scânteii, mai bine zis în covorul de lumini care-l înconjurau scânteind.. Eu mai aveam până la tata cam vreo 10-15 metri... Am început parcă să zbor, așa am grăbit pașii, simțind din ce în ce mai aproape respirația nervoasă a calului... Ușa de la camera unde tata era de serviciu, nu era închisă. Am intrat brusc, speriat puțin, iar prin ușa rămasă întredeschisă am mai văzut cum calul alb dispărea în galop pierzându-se în lumina Lunii... Tata și-a data seama după respirația mea că ceva s-a întâmplat și ma întreat: Ce-i cu tine, de pari așa de speriat? I-am povestit după ce mi-am revenit toată întâmplarea cu pisica neagră și cu calul alb...

După o scurtă pauză, tata mi-a spus că cele trăite de mine în acea noapte nu sunt simple închipuiri... Mulți localnici, mai de demult încă, povesteau că odată la șapte ani la miezul nopții, la aceeași dată din luna ianuarie, în zi de miercuri, noaptea spre joi, pot fi văzute pisica neagră și calul alb... În urmă cu foarte mulți ani, mi-a spus tata, un fecior din Poiană-Borșa venea seară de seară la iubita lui din Joseni, mai sus de Găboreni, călare.

Cu câteva case mai în jos de iubita călărețului, o fetișcană frumoasă foc, ca o zână din povești, i-a sucit mințile feciorului. Acesta trecea călare pe lângă casa iubitei, oprindu-se la casa unde l-a fermecat... Înebunită de ciudă, de rușine, de durere și gelozie, că iubitul ei cu care spera să se mărite în iarna respectivă, în cășlegi sau poate după Paști, și-a găsit o altă iubită, pe mucoasa aceea de cocoană, încă din vecini, mai în jos de casa lor, s-a hotărât să se răzbune și să-și sperie iubitul, care vrea s-o părăsească.

L-a așteptat după poartă cu o pisică neagră destul de mare, pe care o ținea în brațe... să apară iubitul. Apare călărețul pe calul său alb și când era aproape, i-a dat pinteni s-o ia mai la galop... Când a ajuns aproape de poartă fata, iubita lui geloasă foc, i-a ieșit în cale și i-a aruncat pisica în față peste cal. Calul, speriat, s-a oprit brusc, iar călărețul s-a dat peste cap lovindu-se cu tâmpla de ceva piatră, murind pe loc... Fata îngrozită de cele întâmplate s-a aruncat în apa râului Vișeu înecându-se ...

De atunci, mi-a spus tata, o dată la șapte ani, în aceeași perioadă, în apropiere de Casa Găborenilor, mai în sus pe drum, unde s-a produs tragedia, apare pisica neagră și calul acela frumos și alb... Nu-mi amintesc, nu cred că l-am întreat pe tata, dacă apare și călărețul pe cal...

Colectia FELICIAN FĂRCAȘ

Cum descântă bosorcăile pentru a lua laptele

Bosorcoia se duce înapoia vacii de la care vrea să ia laptele, se apleacă și ia cu mâinurile apă și noroi, mișcări care le repetă de 9 ori în timp ce rostește:

Nu ieu apă și nici mol,

Numa lapte și groștior.

Și vaca rămâne stearpă.

Auzită de la Ovidia, de 12 ani, care a asistat, involuntar, la un astfel de ritual, în timp ce mergea cu vacile la pășune. Unguraș, 2002.

Are dinți și n-are gură,

Taie lemne pe măsură.

(Fetistrău)